

JUSTIFICACIÓ DEL PROGRAMA

A la comunicació de la comissió “Europa 2020. Una estratègia europea per al creixement intel·ligent, sostenible i integrador”, de març de 2010, es considera que un dels punts forts d'Europa és el talent i la creativitat dels ciutadans. En conseqüència, en els objectius estratègics plantejats pel 2020 es reconeix com a un repte el fet de garantir que totes les persones puguin assolir competències clau, desenvolupant al mateix temps l'excel·lència en tots els nivells de l'educació de la formació.

El Ministeri d'Educació ha fet seus els objectius de l'educació per a la dècada 2010-2020, i dins d'aquest marc pretén posar en marxa un Pla d'Acció 2010-2011 a través d'un conjunt d'actuacions específiques.

És necessari avançar cap a un model d'educació que tengui com a base els principis de l'equitat i l'excel·lència, una educació de tots i per a tots. S'ha de millorar la qualitat de l'educació, però també s'ha de tenir present que aquest benefici ha d'arribar a tots els joves sense exclusions: la qualitat i l'equitat són dos principis indissociables.

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació contempla la necessitat d'aconseguir que tots els ciutadans arribin al màxim desenvolupament possible de totes les seves capacitats individuals i socials, intel·lectuals, culturals i emocionals. Per aconseguir això, és necessari rebre una educació de qualitat adaptada a les seves necessitats. Així, doncs, el sistema educatiu ha d'oferir respostes suficientment diversificades, entre les quals s'han de contemplar aquelles adreçades a l'alumnat amb major capacitat i motivació per aprendre, el qual pot aportar grans potencials a tots els àmbits a la seva societat .

En aquesta comunitat autònoma la legislació vigent també explicita els principis de l'educació de qualitat, equitat i excel·lència. Especial esment es pot fer del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària a les Illes Balears.

Per poder millorar la qualitat del nostre sistema educatiu és necessari fer un esforç per augmentar el número d'estudiants que aconseguen nivells alts de rendiment.

Per això, el Ministeri d'Educació posa en funcionament el **Programa d'aprofundiment de coneixements** adreçat a l'alumnat amb major capacitat i motivació per aprendre.

Amb aquesta iniciativa es pretén avançar cap a un model d'educació basada en els principis d'equitat i excel·lència, una educació inclusiva, intercultural i plural que atindrà el desenvolupament personal, interpersonal, social i professional fent conscients els estudiants de les seves pròpies capacitats i motivant-los per esforçar-se en el seu desenvolupament.

OBJECTIUS

Amb els desenvolupament del *Programa d'aprofundiment de coneixements* es volen aconseguir els objectius següents:

- Atendre adequadament i de forma específica l'alumnat amb major rendiment i motivació per aprendre de manera que se li ofereixin respostes adaptades a les seves possibilitats, el que ajudarà a que pugui continuar avançant en el seu aprenentatge i consecució de competències sense risc d'abandonament o falta d'interès en estudis posteriors.
- Millorar els nivells alts de rendiment i els resultats d'aquest alumnat per desenvolupar al màxim el seu potencial d'aprenentatge i augmentar d'aquesta manera els nivells d'excel·lència del Sistema Educatiu.
- Potenciar l'adquisició de competències mitjançant criteris metodològics adequats per aconseguir formar ciutadans millor preparats, professional i personalment.
- Impulsar l'interès de l'alumnat per la investigació amb la finalitat de fomentar i augmentar la vocació científica dels futurs ciutadans.

DESTINATARIS

El *Programa d'aprofundiment de coneixements* s'adreça a l'alumnat de tercer cicle de primària, d'ESO i de batxillerat que destaca per la seva major capacitat, interès i motivació per aprendre, i els ofereix alternatives que els permeten desenvolupar plenament les seves capacitats i afavoreixen el seu desenvolupament personal, interpersonal, social i professional.

CARACTERÍSTIQUES DEL PROGRAMA

Mitjançant aquest Programa es pretén afavorir el pensament crític i creatiu, l'interès per la investigació, la tecnologia i la innovació; el gust pel saber, per descobrir, per explorar, la inquietud pel coneixement, el desig d'aprendre activament, la capacitat d'anàlisi i de reflexió. Es tracta, en definitiva, d'estimular el potencial intel·lectual, i les actituds de cooperació i de treball en equip.

Es constituïràn grups reduïts, entre 10 i 12 alumnes en el cas de primària i entre 10 i 15 alumnes en el cas de secundària i batxillerat. Els grups el formaran alumnes de diferents centres de la zona.

Aquests grups treballaran els dissabtes dematí amb una periodicitat de dues sessions al mes, de tres hores de duració cada una.

Dels projectes que es treballin en els diferents grups s'ha d'obtenir un producte final.

Tercer cicle de primària i ESO

En aquestes etapes el treball amb l'alumnat es podrà organitzar de diverses maneres:

- a) Una manera podria ser la constitució de grups d'alumnes que treballaran al llarg del curs, de forma cooperativa, en un projecte per aconseguir un producte final. El treball s'estructurarà en torn a tasques parcials que permetin anar fent una avaluació de l'activitat que s'està desenvolupant.

Encara que no es tracta d'avançar continguts curriculars, els projectes hauran de garantir que es desenvolupen les competències dels alumnes participant i l'adquisició de destreses que els ajudin en la seva evolució social, personal i professional. Per això s'hauria d'assegurar que les activitats dels grups siguin motivadores i que la temàtica dels projectes tenguin a veure amb qüestions socialment rellevants o d'actualitat científica o cultural, com per exemple salut, mediambient, tecnologia o economia.

- b) Una altra alternativa consistiria en desenvolupar les competències de manera específica, especialment la competència matemàtica o lingüística, mitjançant, per exemple, tallers temàtics en els que l'alumnat treballarà de forma activa en qüestions concretes com la resolució de problemes o la premsa.

Batxillerat

Per a l'alumnat de batxillerat es crearan grups d'investigació per al disseny i gestió dels quals es podran establir convenis amb Universitats, Institucions científiques i culturals, i empreses punteres de I+D+I.

Els resultats de les investigacions han de poder ser recollits i publicats en documents o informes de suport físic o digital que permetran la seva exposició pública.

SELECCIÓ DE L'ALUMNAT

- **Alumnat del tercer cicle d'educació primària**

Els tutors determinaran els possibles candidats per participar en el Programa. A continuació, juntament amb el professorat que imparteix classe en aquest cicle i, si cal, amb l'equip psicopedagògic, s'establirà la selecció tenint en compte les característiques del projecte a desenvolupar (en cas que es treballi alguna competència específica s'haurà de tenir en compte a l'hora de formar el grup) i que els destinataris als quals va adreçat el Programa és alumnat amb bon rendiment i amb una motivació alta.

- **Alumnat d'ESO**

El departament d'orientació realitzarà la selecció de l'alumnat tenint en compte els candidats presentats pels tutors, amb la participació de les juntes d'avaluació i les característiques del Programa.

Tant en el cas de l'alumnat de primària com en el cas del de secundària, la selecció definitiva es realitzarà després de que les famílies, una vegada informades pels tutors, donin el seu consentiment i s'impliquin en l'assistència dels seus fills al Programa.

- **Alumnat de batxillerat**

En aquest cas seran els propis alumnes els qui sol·licitin la seva participació en el Programa prèviament informats pels seus tutors del projecte concret que es desenvoluparà.

La participació de l'alumnat en el Programa haurà de comptar amb el vist i plau de la família.

Posteriorment, el departament d'orientació juntament amb el tutor, tenint en compte els criteris de motivació i capacitat, seleccionarà a aquells alumnes més adequats al perfil que es cerca en el Programa. Per això es podrà demanar als alumnes que presentin una exposició de motius pels quals volen participar en aquest projecte o se'ls podrà fer una entrevista.

Per a la selecció de l'alumnat serà necessari tenir en compte, a més dels criteris exposats anteriorment, els aspectes següents:

- L'alumnat seleccionat haurà de mostrar una certa capacitat per treballar en equip.
- S'haurà de tenir cura del manteniment d'un equilibri en el gènere dels/ de les participants, així com evitar que cap alumne quedi exclòs degut a possibles estereotips.
- L'objectiu del Programa no és atendre a l'alumnat amb alta capacitat o sobredotació, encara que això no vol dir que no hi pugui participar.

Preferiblement la selecció serà supervisada pels Equips Directius i amb el vist i plau del Claustre, informant posteriorment al Consell Escolar.

La selecció definitiva de l'alumnat que participarà en el projecte es durà a terme des del Servei d'Atenció a la Diversitat i aquest ho comunicarà a cada centre participant.

AVALUACIÓ DELS PROJECTES

Es farà una avaluació de la marxa de cada projecte a càrrec del professorat responsable del mateix. Per una part s'avaluarà el funcionament del grup i el treball de l'alumnat que el forma, i per una altra banda es farà l'avaluació del propi projecte desenvolupat.

El responsable del grup valorarà l'assistència, el grau de satisfacció i el grau d'implicació de forma individual de cada un dels alumnes i, posteriorment, farà una valoració global amb els mateixos criteris per a tot el grup.

Per conèixer i fer la valoració del grau de satisfacció i d'implicació de l'alumnat se'ls demanarà que facin una breu "memòria" una vegada finalitzat el projecte. Altres instruments d'avaluació, a més de la memòria poden ser els següents: l'observació, les fitxes de recollida de dades, els qüestionaris o les entrevistes.

Per altra banda, el professor responsable del projecte valorarà el resultat d'aquest tenint en compte la seva possibilitat d'aplicació, la creativitat mostrada pel grup d'alumnes i el treball en equip.

En l'avaluació del projecte també es important que quedi reflectit el grau de satisfacció de les famílies i del propi responsable del grup.

Una altra qüestió que s'ha de tenir present a l'hora de fer l'avaluació és el fet de conèixer com ha contribuït el Programa al desenvolupament de les competències en l'alumnat que hi ha participat.

CALENDARI

El Programa es desenvoluparà quinzenalment, de gener a juny de 2011, els dissabtes dematí, 3 h cada dia, segons el calendari següent:

MES	DIA
Gener	29
Febrer	5 i 19
Març	5 i 19
Abril	2, 16
Maig	14 i 28
Juny	4

Des del mes de gener fins al mes de juny de 2011 es comença el Pla Pilot del “Programa d’Aprofundiment de Coneixements” als següents centres:

- Zona Palma:
 - CEIP Felip Bauçà
 - CEIP Marian Aguiló
- Zona Manacor:
 - CEIP Jaume Vidal
 - CEIP Simó Ballester
 - CEIP Ses Comes
 - CEIP Mestre Pere Garau
- Zona Calvià:
 - IES Calvià
- Zona Inca:
 - IES Sineu
- Eivissa:
 - IES Sa Blancadona
 - IES St. Agustí
- Menorca:
 - IES Pasqual Calbó

PROGRAMES A DESENVOLUPAR:

Zona Palma:

“Un món interdisciplinari: 2011 any internacional dels boscos”.

Zona Manacor:

“La nostra situació dins l’espai?”

“Reporters Agraris”.

“Crear un blog de l’evolució humana. Des de l’australopitecus fins l’home actual”.

“Descoberta de l’entorn. La serra de Tramuntana”.

Zona Inca:

“Treball de recerca: per saber més; iniciació a la investigació”.

Zona Calvià:

“Què me conten les pedres? Epigrafia urbana de Mallorca”.

Eivissa:

“El foc i els processos de combustió”.

“Descobrir el món: causes de la crisi i la fi de la civilització del petroli”.

Menorca:

“Simetries per tot”.